

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

юридичний факультет

Кафедра історії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	032 Історія та археологія: Історія

Затверджено рішенням Ради з якості

Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

Стогова Ольга
Володимирівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Власенко Валерій Миколайович

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Історія	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Дегтярьов Сергій Іванович
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра історії	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Дегтярьов Сергій Іванович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Українська діаспора: історія і сучасність
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	юридичний факультет. Кафедра історії
Розробник(и)	Власенко Валерій Миколайович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 48 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 16 год. практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Історія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення сучасного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань щодо української діаспори, її минулого та сьогодення, методів, концепцій, історіографії, класифікації діаспор за їх статусом, структурно-організаційною і територіальною ознаками та місця в системі світового українства.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу 1. Суть понять міграція, еміграція, діаспора. 2. Типологізація діаспори. 3. Українська еміграція. Перша хвиля еміграції.
Тема 2 Друга хвиля еміграції 1. Причини еміграції. 2. Напрямки й особливості другої хвилі. 3. Політичні центри еміграції.

<p>Тема 3 Третя хвиля еміграції</p> <p>1. Причини еміграції. 2. Напрямки й особливості третьої хвилі. 3. Політичні центри еміграції.</p>
<p>Тема 4 Четверта хвиля еміграції</p> <p>1. Причини еміграції. 2. Основні напрямки еміграції. 3. Взаємини із емігрантами інших хвиль.</p>
<p>Тема 5 Західна діаспора. Українці в сусідніх державах</p> <p>1. Українці в Польщі. 2. Діаспора в Румунії. 3. Українці у Словаччині. 4. Діаспора в Угорщині.</p>
<p>Тема 6 Західна діаспора. Українці в Західній Європі</p> <p>1. Діаспора в Німеччині. 2. Українці у Великобританії. 3. Українці у Франції. 4. Українська діаспора в Італії та Ватикані.</p>
<p>Тема 7 Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі</p> <p>1. Діаспора в Чехії. 2. Українці в Югославі, Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговині, Словенії та Македонії. 3. Діаспора в Болгарії та Греції.</p>
<p>Тема 8 Західна діаспора. Українці в США</p> <p>1. Кількість, регіональне розташування. 2. Громадські і культурні організації. 3. Видатні американці українського походження.</p>
<p>Тема 9 Західна діаспора. Українці в Канаді</p> <p>1. Кількість, регіональне розташування. 2. Громадські і культурні організації. 3. Видатні українці.</p>
<p>Тема 10 Західна діаспора. Українці в Латинській Америці</p> <p>1. Діаспора в Бразилії. 2. Українці в Аргентині. 3. Діаспора у Венесуелі, Парагваї й Уругваї.</p>
<p>Тема 11 Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії</p> <p>1. Діаспора в Австралії та Новій Зеландії 2. Українці в Японії. 3. Діаспора в Китаї.</p>
<p>Тема 12 Східна діаспора. Українці в Російській Федерації</p> <p>1. Кількісні показники. 2. Регіональне розміщення. 3. Громадські організації. 4. Відносини з владою</p>
<p>Тема 13 Східна діаспора. Українці в Європі</p> <p>1. Українці в Білорусі. 2. Діаспора в Молдові. 3. Українці в країнах Балтії.</p>
<p>Тема 14 Східна діаспора. Українці в Середній Азії</p> <p>1. Українці в Казахстані і Киргистані. 2. Діаспора в Узбекистані. 3. Українці в Туркменістані в Таджикистані.</p>

Тема 15 Східна діаспора. Українці у Закавказзі 1. Українці в Грузії. 2. Діаспора у Вірменії. 3. Українці в Азербайджані.
Тема 16 Всесвітні та регіональні українські організації 1. Всесвітній конгрес українців. 2. Європейський конгрес українців. 3. Церковні, наукові, освітні інституції.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати сутність, форми, види і типи міграцій, предмет, специфіку, періодизацію й основні проблеми історії української діаспори
РН2	Виявляти, аналізувати й опрацьовувати історичні джерела досліджуваної проблеми
РН3	Визначати специфіку історичного розвитку західної і східної української діаспори
РН4	Пояснювати особливості еволюції української діаспори
РН5	Розуміти взаємозв'язок між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 032 Історія та археологія:

ПР6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії
ПР12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот
ПР13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу
Лк1 "Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу" (денна) 1. Міграція. Види і типи міграцій. Еміграція. Хвилі і напрямки еміграції. Репатріація. Реєміграція. Причини еміграції. 2. Діаспора. Типологія діаспори. Східна і західна діаспори. Соціально-демографічні характеристики діаспори. Діаспора як політичне явище. Історіографія української діаспори. 3. Українська еміграція. Перша хвиля еміграції. Трудовий (заробітчанський) характер еміграції. Еміграція до США, Канади, Бразилії, Аргентини. Агапій Гончаренко (Гумницький). Іван Пилипів. Василь Єлиняк.

<p>Тема 2. Друга хвиля еміграції</p>
<p>Лк2 "Друга хвиля еміграції" (денна)</p> <p>1. Наслідки Першої світової війни й Української революції 1917-1921 рр. Українсько-радянські війни. Вихід Уряду й Армії УНР на еміграцію. 2. Політичний характер еміграції. Хвилі міжвоєнної еміграції. Південний напрямок: морем і суходолом. Західний напрямок. Далекосхідний напрямок. 3. Політичні центри еміграції: Австрія, Німеччина, Польща, Франція, Чехословаччина. Політико-ідеологічні середовища еміграції. Політичні партії. Лідери еміграції. Наукові, освітні, культурні інституції. Емігрантська преса. Провінційні осередки еміграції: Болгарія, Румунія, Югославія, країни Балтії.</p>
<p>Пр1 "Перша та друга хвиля еміграції" (денна)</p> <p>Суть понять міграція, еміграція, діаспора. Типологізація діаспори. Українська еміграція. Причини еміграції. Перша хвиля еміграції. Напрямки й особливості другої хвилі. Політичні центри еміграції.</p>
<p>Тема 3. Третя хвиля еміграції</p>
<p>Лк3 "Третя хвиля еміграції" (денна)</p> <p>1. Друга світова війна та її наслідки. Радянізація Центрально-Східної Європи. Остарбайтери. Військовополонені. Біженці. Вояки УПА. Політичні опоненти радянської влади. Колаборанти. «Переміщені особи» (Displaced Persons). 2. Українські біженці в зонах окупації Німеччини. Політичний характер еміграції. Міжнародні організації допомоги біженцям. Еміграція до США і Канада. Економічні, культурні, освітні, молодіжні організації еміграції. Преса. 3. Політичні центри еміграції: США, Канада, ФРН, Франція. Політико-ідеологічні середовища еміграції. УНРада. Президент і Уряд УНР в еміграції.</p>
<p>Тема 4. Четверта хвиля еміграції</p>
<p>Лк4 "Четверта хвиля еміграції" (денна)</p> <p>1. Економічна криза кінця 1980-х – початку 1990-х рр. Розпад СРСР. Ліквідація «залізної завіси». Військові конфлікти вна територіі СНД. Анексія Криму. Окупація частини Донбасу. Економічний характер еміграції. 2. Напрямки еміграції. США. Канада. Країни Західної і Центрально-східної Європи. Високий рівень освіти емігрантів. 3. Взаємовідносини представників різних хвиль еміграції. Українська преса і телебачення. Наукові, освітні і культурні українські інституції. Підтримка еміграцією України на міжнародній арені.</p>
<p>Пр2 "Третя та четверта хвилі еміграції" (денна)</p> <p>Причини третьої хвилі еміграції. Напрямки й особливості третьої хвилі. Політичні центри еміграції. Причини четвертої хвилі еміграції. Основні напрямки еміграції. Взаємини із емігрантами інших хвиль.</p>
<p>Тема 5. Західна діаспора. Українці в сусідніх державах</p>

Лк5 "Західна діаспора. Українці в сусідніх державах" (денна)

1. Автохтонні українські землі в Польщі. Уряд УНР в Польщі. Операція «Вісла». Переплетіння кількох ідентичностей. Подвійна лояльність. Територіальне розташування української меншини. Лемки. Організації українців. Україністика. Матеріальна і духовна культура. Освіта. Засоби масової інформації. 2. Автохтонні українські землі в Румунії. Територіальне розташування української меншини. Надзвичайна дипломатична місія УНР в Румунії (1918-1923). Гуцули. Організоване життя меншини. Преса. Телебачення. Радіо. Освіта. 3. Автохтонне українське населення у Словаччині. Пряшівщина. Лемки. Освіта. Україністика. Русиністика. Українські організації. Засоби масової інформації. М. Мушинка. 4. Посольство УНР в Угорщині у 1919-1923 рр. Українська громада. Русинська громада. Громадські організації. Духовна і матеріальна культура. Представництво українців в органах самоврядування. Україністика в Угорщині.

Тема 6. Західна діаспора. Українці в Західній Європі

Лк6 "Західна діаспора. Українці в Західній Європі" (денна)

1. Відомі українці в історії Німеччини. Українське посольство у 1918-1921 рр. Українські політичні організації. Культура, освіта, преса українців. Наукові інституції. Українська церква. Преса. Україністика. 2. Відомі українці в історії Великобританії. Українська інформаційна служба. Громадські організації. Культурне життя. Українська преса. Українські парафії. 3. Відомі українці в історії Франції. Анна Ярославна. Гетьман Пилип Орлик. Державні інституції й дипломатичне представництво УНР в еміграції. Політичні організації. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі. Громадське життя. Освіта. Українська церква. 4. Надзвичайна дипломатична місія УНР в Італії (1919-1921). Д. Антонович. Є. Онацький. Український католицький університет. Громадські і культурні організації.

Пр3 "Західна діаспора. Українці а прикордонних країнах та в Західній Європі" (денна)

Українці в Польщі. Діаспора в Румунії. Українці у Словаччині. Діаспора в Угорщині. Діаспора в Німеччині. Українці у Великобританії. Українці у Франції. Українська діаспора в Італії та Ватикані.

Тема 7. Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі

Лк7 "Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі" (денна)

1. Етапи формування діаспори. Підкарпатська Русь. Карпатська Україна. Державні інституції Уряду УНР в еміграції. Україністика. Громадські організації. Культура. Освіта. Центри українознавства. Преса. Сучасні остарбайтери. 2. Українська і русинська громади. Місця компактного проживання. Громадські організації. Фестивалі культури. Представництво в органах влади та самоврядування. Центри українознавства. Освіта і преса українсько-русинської громади. 3. Відомі українці в історії Болгарії. М. Драгоманов. М. Парашук. Українське посольство в Болгарії (1918-1921). Надзвичайна дипломатична місія УНР у Греції (1919-1920). Громадські організації. Центри українознавства. Культурне життя.

Тема 8. Західна діаспора. Українці в США

Лк8 "Західна діаспора. Українці в США" (денна)

1. Заселення. Території компактного проживання. Кількість українців в США та окремих штатах і містах. 2. Політична структурованість еміграції. Політичні партії Професійні організації. Кредитні спілки. Молодіжні організації. НТШ. УВАН. Український інститут Америки. Українська преса. Найстаріша газета «Свобода». Українська церква. Україністика в американських університетах. 3. Видатні науковці. С. Тимошенко. І.Сікорський. Я. Кум. Підприємці і меценати. Н. Мек'ю. Діячі культури. Д. Духовни. Д. Дяченко. М. Йовович. М. Куніс. О. Куриленко. К. Цісик. В. Фарміга. Космонавти.

Пр4 "Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно--Східній Європі та США" (денна)

Діаспора в Чехії. Українці в Югославії, Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговині, Словенії та Македонії. Діаспора в Болгарії та Греції. Кількість, регіональне розташування в США. Громадські і культурні організації. Видатні американці українського походження.

Тема 9. Західна діаспора. Українці в Канаді

Лк9 "Західна діаспора. Українці в Канаді" (денна)

1. Кількість українців. Дані переписів. Демографічні зміни. Географічне розташування місць компактного проживання українців. 2. Структурованість діаспори. Конгрес українців Канада. Штаб-квартира Світового конгресу українців. Громадсько-політичні організації. Релігійні, гуманітарні й молодіжні організації. Освіта і наука. Кредитні спілки. Музеї та культурні інституції. Преса і телебачення. Україністика в канадських університетах. 3. Наука і техніка. А. Бандура. Р. Бондар. Підприємці і меценати. Ю. Мельник. П. Яцик. Урядовці. Р. Гнатишин. Р. Романів. Культура і мистецтво. К. Винник. Д. Вербова. Л. Молодожанин.

Тема 10. Західна діаспора. Українці в Латинській Америці

Лк10 "Західна діаспора. Українці в Латинській Америці" (денна)

1. Хвилі еміграції до Бразилії. Компактні поселення українців. Штати Парана, Ріу-Гради-ду-Сул, Сан-Паулу, Санта-Катарина. Громадські, культурні, молодіжні організації. Преса. Освіта. Українська церква. 2. Хвилі еміграції до Аргентини. Компактні поселення українців. Міссіонес. Мендоза. Чако, Кордоба. Буенос-Айрес. Громадські, культурні, молодіжні організації. Преса. Газета «Українське слово». Є. Онацький. Освіта. Українська церква. Т. Гнатюк. 3. Українські громади у Венесуелі, Парагваї, Уругваї. Громадські, професійні, економічні, культурні, молодіжні, організації. Наука і культура. Українська церква. Видатні українці.

Пр5 "Західна діаспора. Українці в Канаді та Латинській Америці" (денна)

Кількість, регіональне розташування в Канаді. Громадські і культурні організації. Видатні українці. Діаспора в Бразилії. Українці в Аргентині. Діаспора у Венесуелі, Парагваї й Уругваї.

Тема 11. Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії

Лк11 "Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії" (денна)

1. Хвилі еміграції до Австралії. Кількість українців. Місця компактного проживання. Новоавстралійці. Українські кооперативи. Громадські, спортивні, молодіжні організації. Преса. Освіта. Україністика в австралійських університетах. Культура і мистецтво. Українська церква. Видатні українці. 2. Кількість і місця компактного проживання українців в Японії. Громадські організації. Наука. М. Судзиновський («доктор Рассел»). Культура і мистецтво. Д. Бурлюк. В. Єрошенко. Переклади творів української літератури на японську мову. Спорт. І. Боришко (Тайхо Кокі). –3. Хвилі еміграції до Китаю. Українці в Маньчжурії, Шанхаї, Цяньцзині і Ціндао. Українська національна колонія. Політичні і громадські організації. Український клуб. Культура і мистецтво. Україномовна й англійськомовна преса.

Тема 12. Східна діаспора. Українці в Російській Федерації

Лк12 "Східна діаспора. Українці в Російській Федерації" (денна)

1. Хвилі переселення. Дані дореволюційних, союзних і всеросійських переписів. Причини зменшення кількості українців. 2. Регіональне розміщення українців. Слобожанщина. Кубань. Сірий Клин. Зелений Клин. Українці в Москві та Петербурзі. 3. Громадські організації й об'єднання. Українська бібліотека в Москві. Освіта і культура. Припинення діяльності українських організацій на початку ХХІ ст. Образ українця й України у російських ЗМІ, мистецтві та кіно.

Пр6 "Західна діаспора. Українці в Азії, Африці та Латинській Америці. Східна діаспора. Українці в Російській Федерації" (денна)

Діаспора в Австралії та Новій Зеландії Українці в Японії. Діаспора в Китаї. Кількісні показники в РФ. Регіональне розміщення. Громадські організації.

Тема 13. Східна діаспора. Українці в Європі

Лк13 "Східна діаспора. Українці в Європі" (денна)

1. Українські етнічні території в Білорусі. Берестейщина. Кількість і регіональне розміщення. Громадські організації. Українська преса. Освіта. Україністика в білоруських університетах. 2. Українська діаспора у Молдові. Кількість та регіональне представництво українців. Громадські організації. Освіта. Українська преса. Україністика в Молдові. 3. Українці в країнах Балтії. Надзвичайна дипломатична місія УНР в країнах Балтії (Таллін, 1919-1921). В. Кедровський. М. Парашук. Українські комітети. Кількість і регіональне розміщення. Громадські організації. Українська преса. Освіта. Культура. Фестивалі. Україністика в Тартуському університеті. Сучасна українська трудова міграція.

Тема 14. Східна діаспора. Українці в Середній Азії

Лк14 "Східна діаспора. Українці в Середній Азії" (денна)

1. Хвилі еміграції. Динаміка чисельності, особливості розселення у Казахстані. Караганда. Астана. Семипалатинськ, Павлодар. Алмати. Бішкек. Громадські організації. Освіта. Культура і мистецтво. 2. Українська громада в Узбекистані. Кількість і регіональне розташування. Ташкент. Самарканд. Бухара. Фергана. Репатріація. Громадські організації. Культура. 3. Українці в Туркменістані і Таджикистані. Кількість і регіональне розміщення. Ашгабад. Худжанд. Чкаловськ. Культура. Громадські організації.

<p>Пр7 "Східна діаспора. Українці в Європі та Середній Азії" (денна) Українці в Білорусі. Діаспора в Молдові. Українці в країнах Балтії. Українці в Казахстані і Киргистані. Діаспора в Узбекистані. Українці в Туркменістані в Таджикистані.</p>
<p>Тема 15. Східна діаспора. Українці у Закавказзі</p>
<p>Лк15 "Східна діаспора. Українці у Закавказзі" (денна) 1. Українська громада в Грузії. Кількість і регіональне розташування. Тбілісі. Батумі. Сухумі. Гагри. Громадські організації. Культура. Мистецтво. Українська загальноосвітня школа ім. М. Грушевського в Тбілісі. Україністика в Тбіліському університеті. Газета «Український голос». 2. Українці у Вірменії. Кількість і регіональне розташування. Єреван. Гюмрі. Громадські організації. Культура українців. 3. Українська громада в Азербайджані. Динаміка чисельності, особливості розселення. Баку. Сумгаїт. Гянджі. Громадські організації. Недільні школи. Україністика в Бакинському слов'янському університеті.</p>
<p>Тема 16. Всесвітні та регіональні українські організації</p>
<p>Лк16 "Всесвітні та регіональні українські організації" (денна) 1. Світовий конгрес українців: історія створення, склад, структура, керівництво, мета, функції, діяльність. Конгреси СКУ. Річні збори Ради директорів СКУ. 2. Європейський конгрес українців. Історія створення, склад, структура, керівництво, діяльність СКУ. Я. Хортяні. 3. Українська всесвітня координаційна рада. Товариство зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»). Спілка української молоді (Світова управа). Наукове товариство ім. Шевченка. Українська вільна академія наук.</p>
<p>Пр8 "Східна діаспора. Українці в Закавказзі. Всесвітні та регіональні українські організації" (денна) Українці в Грузії. Діаспора у Вірменії. Українці в Азербайджані. Всесвітній конгрес українців. Європейський конгрес українців. Церковні, наукові, освітні інституції.</p>

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до лекцій
НД2	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД3	Підготовка до практичних занять
НД4	Підготовка та презентація доповіді
НД5	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД6	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Проблемний семінар
МН3	Метод демонстрацій

Лекції надають студентам теоретичну основу знань про історію і сучасність української діаспори як дисципліну та діаспору як її предмет, що розширює освітній компонент вузькоспеціалізованої підготовки фахівців гуманітарного профілю (РН 1). Лекції доповнюються семінарськими заняттями, які надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН 2 та РН 3). Демонстрація презентацій передбачає ідентифікацію студентами української діаспори за місцем проживання, громадянством, організаційною структурою та ставленням до України або подій навколо неї (результати навчання РН 3, РН 4, РН 5). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, семінарських занять, а також робота над презентацією для представлення групі й її обговорення. Під час підготовки презентації студенти розвиватимуть навички комунікативного спілкування, критичного та аналітичного мислення, синтезу навчальної теорії та практичних дій.

- участь в груповій роботі; - участь в конкурсах, олімпіадах, наукових симпозиумах тощо; - критична оцінка літератури; - виконання творчих завдань.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО2	Експрес-тестування
МФО3	Захист презентацій та рефератів
МФО4	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Огляд літератури
МСО2	Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)

МСО3	Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
МСО4	Підсумковий контроль: екзамен

Контрольні заходи:

8 семестр	100 балів
МСО1. Огляд літератури	24
усне опитування	24
МСО2. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)	16
презентація і захист роботи	16
МСО3. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)	20
тестування	20
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен	40
додатковий семестровий контроль	40

Контрольні заходи в особливому випадку:

8 семестр	100 балів
МСО2. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)	30
звіт-конспект	30
МСО3. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)	30
тестування	30
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен	40
додатковий семестровий контроль	40

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних (40 балів) і письмових (40 балів) опитувань та індивідуальних презентацій (20 балів). Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Після вивчення дисципліни проводиться додатковий семестровий контроль, який проводиться в письмовій формі.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання


ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Козак С. Історія української діаспори: У 3 т. Київ: Ярославів вал, 2018.
2	Власенко В. М. 4713 Методичні вказівки до практичних занять та питання для самостійної роботи з курсу "Українська діаспора: історія і сучасність" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2020. 40 с.
Допоміжна література	
3	Енциклопедія історії України. Т. : Україна – українці. Кн. 1 / Гол. редкол. В.А. Смолій. Київ : Наук. думка, 2018. 608 с.
4	Енциклопедія української діаспори. Т. 1. Сполучені Штати Америки. Книга 2: Л-Р / Маркус В. (гол. ред.). Нью-Йорк-Чикаго: НТШ в Америці, 2012. 348 с.
5	Ідзьо В. Українська діаспора в Росії, українсько-російські взаємовідносини: історія, наука, релігія. Львів: Вид-во Університету «Львівський Ставропігіон», 2015. 240 с.
6	Українська діаспора в Канаді : рекомендаційний список / уклад. О.О. Миколенко. Суми : СумДУ, 2015. 18 с.
7	Сучасне українство: цивілізаційні виклики та відповіді : монографія / Н. В. Авер'янова, Т. С. Воропаєва, І. М. Грабовська та ін. ; ред.: М. І. Обушний, І. М. Грабовська. Київ : Міленіум, 2019. 416 с.
8	Українці й народи Центрально-Східної Європи: культура та історична спадщина : збірник наукових праць на пошану проф. Михайла Тиводара / Упоряд. І. Ліхтей. Ужгород : Карпати, 2015. 424 с.
9	Романюк С.З. Освітнологічний дискурс : Розвиток рідномовної освіти українців у західній діаспорі (XX - початок XXI століття). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. 518 с.
10	Сергійчук В. Українці Санкт-Петербурга, Петрограда, Ленінграда... Вишгород : ПП Сергійчук, 2013. 710 с.
11	Emigration and Diaspora Policies in the Age of Mobility [Електронний ресурс] / edited by Agnieszka Weinar. Cham : Springer International Publishing, 2017. 260 p.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
12	Diasporiana.org.ua [Електронна бібліотека]. URL: https://diasporiana.org.ua/
13	Енциклопедія української діаспори (ЕУД) [Електронний ресурс]: електронна версія видання - http://eudusa.org/index.php?title=Main_Page
14	Світовий конгрес українців [електронний ресурс]. URL: http://ukrainianworldcongress.org/

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
денна форма навчання							
1	Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу	8	2	0	0	6	0
2	Друга хвиля еміграції	10	2	2	0	6	0
3	Третя хвиля еміграції	8	2	0	0	6	0
4	Четверта хвиля еміграції	10	2	2	0	6	0
5	Західна діаспора. Українці в сусідніх державах	8	2	0	0	6	0
6	Західна діаспора. Українці в Західній Європі	10	2	2	0	6	0
7	Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі	8	2	0	0	6	0
8	Західна діаспора. Українці в США	10	2	2	0	6	0
9	Західна діаспора. Українці в Канаді	8	2	0	0	6	0
10	Західна діаспора. Українці в Латинській Америці	10	2	2	0	6	0
11	Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії	9	2	0	0	7	0
12	Східна діаспора. Українці в Російській Федерації	11	2	2	0	7	0
13	Східна діаспора. Українці в Європі	9	2	0	0	7	0
14	Східна діаспора. Українці в Середній Азії	11	2	2	0	7	0
15	Східна діаспора. Українці у Закавказзі	9	2	0	0	7	0
16	Всесвітні та регіональні українські організації	11	2	2	0	7	0
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>32</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>102</i>	<i>0</i>

	<p>РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Українська діаспора: історія і сучасність»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність: освітня програма 032 Історія та археологія: Історія Рік навчання 2022 Семестр один семестр Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Власенко Валерій Миколайович
Контактна інформація викладача	v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua +38050 986 27 80
Час та місце проведення консультацій	щопонеділка 15.00-16.00 ауд. Н-213
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	Google meet
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/7d7986980c42954e27d02ab2ba8a82402184948
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua +38050 986 27 80
ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі).

<p>Політика оцінювання</p>	<p>Методи (види) сумативного підсумкового контролю: Усне опитування – 40 балів, звіт за результатами виконання практичних робіт (звіт-конспект) – 20 балів, оцінювання письмових робіт – 40 балів. Шкала та критерії оцінювання: Усне опитування і оцінювання письмових робіт: 0-23 балів – незадовільне виконання; 24-29 балів – непогано, але зі значною кількістю помилок; 30-36 - загалом правильна відповідь з певною кількістю помилок; 37-40 – відмінне виконання завдань з незначною кількістю помилок. Звіт за результатами виконання практичних робіт: 0-11 балів – незадовільне виконання; 12-14 балів – непогано написаний звіт-конспект, але зі значною кількістю помилок; 15-18 - загалом правильні записи у конспекті з певною кількістю помилок; 37-40 – відмінне написаний конспект з незначною кількістю помилок. До підсумкового контролю у формі письмового тестування допускається студент, який набрав 35 і більше рейтингових балів, якщо менше 35 балів – отримує оцінку «незадовільно», що передбачає повторне складання або повторне вивчення курсу.</p>
<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання</p>	<p>Роботи, які здаються з порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульних контрольних робіт відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
<p>Політика щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.</p>

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної доброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Для спеціальності 032 Історія та археологія:

Програмні результати навчання	Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ПР6, ПР13	РН1	Лк1, Лк2, Лк3, Лк4, Пр1, Пр2	НД1, НД3, НД5	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2
ПР6, ПР13	РН2	Лк1, Лк10, Лк12, Лк13, Лк15, Лк16, Лк2, Лк3, Лк4, Лк5, Лк7, Лк8, Пр1, Пр3, Пр6, Пр8	НД3, НД4, НД5, НД6	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО3, МСО4
ПР6, ПР12, ПР13	РН3	Лк1, Лк10, Лк11, Лк12, Лк13, Лк14, Лк15, Лк5, Лк6, Лк7, Лк8, Лк9, Пр1, Пр3, Пр4, Пр5, Пр6, Пр7	НД1, НД2, НД3, НД4, НД5, НД6	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2
ПР6, ПР12, ПР13	РН4	Лк1, Лк16, Лк2, Лк3, Лк4, Пр2, Пр3, Пр4, Пр5, Пр6, Пр7, Пр8	НД1, НД3, НД4, НД6	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4
ПР6, ПР13	РН5	Лк1, Лк10, Лк11, Лк12, Лк13, Лк14, Лк15, Лк2, Лк3, Лк4, Лк5, Лк6, Лк7, Лк8, Лк9, Пр2, Пр4, Пр6, Пр8	НД1, НД2, НД3, НД4, НД6	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4